

Saturs

IV *Paziņojumi*

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

Eiropas Komisija

2021/C 495 I/01

Komisijas Lēmums (2021. gada 8. decembris), par Komisijas programmatūras atklātā pirmkoda
licencēšanu un atkalizmantošanu

1

IV

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

KOMISIJAS LĒMUMS

(2021. gada 8. decembris),

par Komisijas programmatūras atklātā pirmkoda licencēšanu un atkalizmantošanu

(2021/C 495 I/01)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 249. pantu,

tā kā:

- (1) Komisijai Savienības vārdā plašā datorprogrammu portfeli pieder intelektuālā īpašuma tiesības, ieskaitot autortiesības.
- (2) 2020. gada 21. oktobrī Komisija pieņēma jaunu stratēģiju par atklātā pirmkoda programmatūru ⁽¹⁾, kas veicina atklātā pirmkoda programmatūras izmantošanu Komisijā, Komisijas devumu trešo personu atklātā pirmkoda projektos un Komisijas programmatūras kopīgošanu atklātā pirmkoda veidā. Minētajā paziņojumā norādīts, ka vienmēr, kad iespējams un ir lietderīgi, Komisija kopīgo pirmkodu visām datorprogrammām, kurās tai Savienības vārdā ir intelektuālā īpašuma tiesības.
- (3) Atklātā pirmkoda licencēšana programmatūras nozarē ir kļuvusi par uzņēmējdarbības modeļu sastāvdaļu, un to plaši izmanto publiskās iestādes ES un citur. Komisija jau ir sākusi vairākas iniciatīvas šajā jomā, piemēram, 2007. gadā pieņemot Eiropas Savienības publisko licenci (EUPL), kuras pašreizējā redakcija publicēta 2017. gada maijā ⁽²⁾.
- (4) Šajā lēmumā būtu jānosaka nosacījumi Komisijas programmatūras kopīgošanai atvērtā pirmkoda veidā ar mērķi atvieglot programmatūras plašāku atkalizmantošanu, veicināt programmatūras inovāciju un atklātā pirmkoda programmatūru, pamatojoties uz Komisijas atvērtuma politiku, un izvairīties no nevajadzīgas administratīvas slodzes programmatūras atkalizmantotājiem un Komisijas dienestiem.
- (5) Ar šo lēmumu nav jārada Komisijas dienestiem pienākums kopīgot Komisijas programmatūru ar atklātā pirmkoda licenci un trešo personu tiesības pieprasīt, lai Komisijas programmatūru dara pieejamu ar atklātā pirmkoda licenci. Komisijai būtu jāpatur brīvība lemt, vai Komisijas programmatūru kopīgot vai nodot lietošanā ar īpašumtiesisku licenci.
- (6) Šajā lēmumā būtu jāparedz izņēmumi no iespējas programmatūru kopīgot atklātā pirmkoda veidā, piemēram, programmatūrai, kuras publicēšana vai kopīgošana var radīt drošības risku, vai programmatūrai, kas uzskatāma par konfidencialu.

⁽¹⁾ Paziņojums Komisijai "Open Source Software Strategy 2020-2023, Think Open" [Atklātā pirmkoda programmatūras stratēģija], 2020. gada 21. oktobrī, C(2020) 7149 final.

⁽²⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2017/863 (2017. gada 18. maijs), ar ko atjaunina atklātā pirmkoda programmatūras licenci EUPL valsts pārvaldes iestādēs izstrādātās programmatūras koplietošanas un atkārtotas izmantošanas veicināšanai (OV L 128, 19.5.2017., 59. lpp.).

- (7) Komisijas Lēmums 2011/833/ES ⁽³⁾ attiecas uz Komisijas dokumentu atkalizmantošanu, bet neattiecas uz programmatūru.
- (8) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1024 ⁽⁴⁾ ievieša minimālu harmonizācijas sistēmu atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanai. Minētās direktīvas 30. apsvērumā paskaidrots, ka Direktīvas (ES) 2019/1024 “dokumenta” definīciju nav domāts attiecināt uz datorprogrammām, taču dalībvalstis drīkst minētās direktīvas piemērošanu attiecināt arī uz datorprogrammām.
- (9) Līdz ar centieniem Komisijas darbības padarīt labāk pārredzamas un atklātākas, šis lēmums prioritārā kārtā būtu jāpieņem: a) programmatūrai, kas ir būtiska Komisijas publiskās politikas iniciatīvas sagatavošanā vai tajā ir tikusi izmantota, piemēram, kādā likumdošanas iniciatīvā vai Kopīgā pētniecības centra pētniecības projektā, b) programmatūrai, kas izmantota tādas iniciatīvas īstenošanā vai uzraudzībā. Šis lēmums būtu jāpieņem arī programmatūrai, kas izstrādāta Komisijas iekšējām vajadzībām, ja tās kopīgošana tiek uzskatīta par piemērotu.
- (10) Šis lēmums būtu jāpieņem arī programmatūrai, kuras izstrāde turpinās tā pieņemšanas dienā. Ņemot vērā pieejamos resursus, jāļauj Komisijas dienestiem lēmumu pēc izvēles pieņemt arī programmatūrai, kuras izstrāde šā lēmuma pieņemšanas dienā ir pabeigta.
- (11) Lai atvieglotu piekļuvi Komisijas programmatūrai un tās atkalizmantošanu, par vienotu piekļuves punktu Komisijai būtu jāizmanto uzticams repozitorijs.
- (12) Kad Komisijas dienestu izstrādātajos modeļos vai mākslīgā intelekta komponentos ietilpst programmatūras elementi, šis lēmums būtu jāpieņem minētajiem elementiem, neskarot Lēmuma 2011/833/ES iespējamo piemērošanu citiem elementiem, piemēram, pavaddatiem. Tādos gadījumos atbilstošā atklātā licence jāizraugās atbilstoši attiecīgo elementu dabai un funkcijai.
- (13) Jāizveido starpdienestu grupa, kas apspriestu visām personām svarīgus jautājumus un uzraudzītu šā lēmuma īstenošanu,

IR NOLĒMUSI ŠĀDI.

1. pants

Priekšmets

Šajā lēmumā tiek noteikti nosacījumi Komisijas vai tās uzdevumā radītas programmatūras, kuras intelektuālā īpašuma tiesības ir Komisijai, atkalizmantošanai un licencēšanai.

2. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā piemēro šādas definīcijas:

“programmatūra” ir datorprogrammas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/24/EK ⁽⁵⁾ nozīmē;

“Komisijas programmatūra” ir: i) programmatūra, kuras intelektuālā īpašuma tiesības pieder Komisijai Savienības vārdā, ii) programmatūra, kura pieder trešai personai un ir pieejama ar atklātā pirmkoda licenci, un kuru Komisija vai pēc Komisijas pieprasījuma treša persona ir grozījusi;

“atkalizmantošana” ir programmatūras izmantošana, ko veic fiziskas vai juridiskas personas komerciāliem vai nekomerciāliem mērķiem, ieskaitot minēto lietotāju tiesības programmatūru lietot, pētīt, kopēt, kopīgāt un pārveidot;

⁽³⁾ Komisijas Lēmums (2011. gada 12. decembris) par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu (2011/833/ES) (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1024 (2019. gada 20. jūnijs) par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu (OV L 172, 26.6.2019., 56. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/24/EK (2009. gada 23. aprīlis) par datorprogrammu tiesisko aizsardzību (OV L 111, 5.5.2009., 16. lpp.).

“EUPL” ir Eiropas Savienības publiskā licence – standartiska atklātā pirmkoda licence, kuras pašreizējā redakcija (1.2. redakcija) ir pieņemta ar Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2017/863, kā arī visas turpmākās licences redakcijas;

“licence” ir piešķirta atļauja programmatūru atkalizmantot ar norādītiem nosacījumiem;

“atklātā pirmkoda licence” ir licence, kurā programmatūras atkalizmantošana ir atļauta visiem norādītajiem lietojumiem tiesību subjekta vienpusējā deklarācijā un programmatūras pirmkodi ir darīti pieejami lietotājiem;

“standartiska atklātā pirmkoda licence” ir atklātā pirmkoda licence, ko par tādu vispārēji atzīst atklātā pirmkoda organizācijas;

“repozitorijs” ir tiešsaistes punkts piekļuvei programmatūras pirmkodam un tādai ar to saistītai informācijai kā būvējuma un uzstādīšanas skripti, materiālu saraksts, autortiesības, attiecinājums un licences dokumentācija.

3. pants

Vispārīgais princips

Komisijas dienesti drīkst izvēlēties Komisijas programmatūru padarīt pieejamu atkalizmantošanai saskaņā ar šo lēmumu. Tādu programmatūru licencē ar atklātā pirmkoda licenci, ko izrauga saskaņā ar 5. pantu un, kad izpildīta 8. pantā aprakstītā procedūra, dara pieejamu 6. pantā minētajā repozitorijā.

4. pants

Izņēmumi

Šo lēmumu nepiemēro:

- programmatūrai, kuras atkalizmantošanu Komisija nevar atļaut trešas puses intelektuālā īpašuma tiesību dēļ;
- Komisijas programmatūrai, kad tās pirmkoda publicēšana vai kopīgošana radītu faktisku vai potenciālu risku Komisijas vai citas Eiropas iestādes, aģentūras vai struktūras informācijas sistēmu vai datubāzu drošībai;
- Komisijas programmatūrai, kas jāuzskata par konfidenciālu saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem vai tiesību aktiem vai līgumsaistībām, vai tās dabas vai satura dēļ;
- gadījumos, kad kāda Regulas (EK) Nr. 1049/2001 ⁽⁶⁾ 4. pantā uzskaitītā izņēmuma dēļ Komisijas programmatūra ar nepieciešamajām izmaiņām ir jāizslēdz no piekļuves vai to var darīt kādai personai pieejamu tikai ar īpašiem noteikumiem, kas reglamentē privileģētu piekļuvi;
- Komisijas programmatūrai, kas radusies noritošos Komisijas vai tās vārdā īstenotos pētniecības projektos, kuri nav publicēti un kuru publicēšana i) kavētu pētījumu provizorisko rezultātu apstiprināšanu vai ii) būtu iemesls atteikt rūpnieciskā īpašuma tiesību reģistrāciju par labu Komisijai, ja tāda reģistrācija tiek uzskatīta par piemērotu.

Tādos gadījumos programmatūru nedara pieejamu ar atklātā pirmkoda licenci.

5. pants

Atbilstošās atklātā pirmkoda licences izraudzīšana

Atbilstošo atklātā pirmkoda licenci katrā gadījumā pēc 8. pantā minēto intelektuālā īpašuma tiesību verificēšanas izrauga pēc šādiem noteikumiem:

- Komisijas piešķirtā atklātā pirmkoda licence ir EUPL, atskaitot b) un c) apakšpunktā minētos gadījumus;

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.).

- b) ja citas atklātā pirmkoda licences izmantošana ir obligāta savstarpēju noteikumu dēļ ("licences saglabāšana"), kas attiecas uz programmatūras daļām, kuras nāk no trešas personas, vai tiek uzskatīts, ka kādai programmatūrai vēlāmāka par EUPL ir alternatīva atklātā pirmkoda licence, sevišķi, lai atvieglotu tās akceptēšanu lietotāju kopienā, minēto alternatīvo atklātā pirmkoda licenci drīkst izmantot ar nosacījumu, ka tā ir standartiska atklātā pirmkoda licence;
- c) ja licences klauzulu dēļ, kuras piemēro programmatūras daļām, kas ceļas no trešas personas, pastāv izvēle starp vairākām standartiskām atklātajām licencēm, neskaitot EUPL, priekšroku dod atklātā pirmkoda licencei, kura lietotājiem dod visplašākās izmantošanas tiesības ("liberālās licences").

6. pants

Repozitorijs

Par vienotu Komisijas programmatūras piekļuves punktu, kas atvieglo piekļuvi minētajai programmatūrai un tās atkalizmantošanu, Komisija izmanto repozitoriju.

Komisijas dienesti drīkst identificēt un pakāpeniski darīt pieejamu repozitorijā Komisijas programmatūru, kas izstrādāta pirms šā lēmuma pieņemšanas, ja kopīgošana tiek uzskatīta par intereses vērtu, ievērojot 8. pantā aprakstīto iekšējo procedūru.

Komisijas dienesti drīkst šajā repozitorijā darīt pieejamu arī Komisijas programmatūru, kura bijusi licencēta ar atklātā pirmkoda licenci pirms šā lēmuma pieņemšanas.

Repozitoriju drīkst darīt pieejamu programmatūrai, kuras intelektuālā īpašuma tiesības ir citām ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām, pēc to pieprasījuma.

7. pants

Atkalizmantošanai pieejamās Komisijas programmatūras formāti

1. Komisijas programmatūru repozitorijā dara pieejamu elektroniski kā cilvēkam izlasāmu pirmkodu un attiecīgā gadījumā – mašīnlasāmā formā.

Piemērotos gadījumos kopā ar Komisijas programmatūru dara pieejamu arī nepieciešamo dokumentāciju.

2. Šis lēmums neliek sakarā ar Komisijas programmatūru, kas darīta pieejama repozitorijā, Komisijai:
 - a) programmatūru pielāgot vai atjaunināt;
 - b) programmatūru un ar to saistīto informāciju tulkot valodās, kuru redakcijas nav pieejamas repozitorijā;
 - c) turpināt programmatūras izstrādi vai glabāšanu vai saglabāt programmatūru noteiktā formātā;
 - d) veidot vai atbalstīt programmatūras lietotāju kopienā.

8. pants

Komisijas programmatūras licencēšanas procedūra

Šā lēmuma piemērošanas procedūrā ietilpst: i) programmatūras identificēšana; ii) intelektuālā īpašuma tiesību verificēšana programmatūrai saskaņā ar īstenošanas vadlīnijām, kuras izstrādā Centrālais IĪ dienests; iii) drošības pārbaude.

9. pants

Ieguldījums ārējos atvērtā pirmkoda projektos

Komisijas dienestiem ir atļauts piedalīties un dot ieguldījumu ārējos atklātā pirmkoda projektos, kuri tiek uzskatīti par atbilstošiem Savienības interesēm vai kādiem tās politiskajiem mērķiem. Ieguldītās programmatūras intelektuālā īpašuma tiesības var nodot publiskajai vai privātajai struktūrai, kura atbild par šiem atklātā pirmkoda projektiem, ja to prasa noteikumi, kas attiecas uz projektu.

*10. pants***Īpašumtiesiskās licences**

Atkāpjoties no 3. panta vispārīgā principa, Komisija var nolemt, ka Komisijas programmatūra saskaņā ar īpašumtiesiskās licences noteikumiem būs pieejama tikai vienam vai vairākiem izraudzītiem licenciātiem, piemēram, pakalpojumu sniegšanai vispārības interesēs vai objektīvi pamatotos gadījumos, sabiedriskās kārtības interesēs, politisku iemeslu vai tehnoloģijas tālāknodošanas apsvērumu dēļ. Vajadzības gadījumā īpašumtiesisko licenci var piešķirt ekskluzīvi, un tā var ietvert autoratlīdzības samaksu.

Tādos gadījumos piemēro SEC(2001) 1397 noteikto pilnvaru deleģēšanu intelektuālā īpašuma jomā un pieņem Komisijas lēmumu.

*11. pants***Starpdienestu grupa**

Izveido starpdienestu grupu, kuras sanāksmes vada ģenerāldirektors, kura atbildībā Komisijā ir ar intelektuālā īpašuma tiesībām saistītu lēmumu administratīvā izpilde. Grupa sastāv no Komisijas ģenerāldirektorātu un dienestu pārstāvjiem. Tā apspriež visām personām svarīgus jautājumus un saskaņā ar 12. pantu sastāda ziņojumus par šā lēmuma īstenošanu, ja priekšsēdētājs neuzskata, ka ziņojumi nav vajadzīgi.

*12. pants***Pārskatīšana**

Šo lēmumu pirmoreiz pārskata, kad pagājuši 3 gadi pēc pieņemšanas, un turpmāk reizi 5 gados.

*13. pants***Publicēšana**

Šo lēmumu publicē Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C sērijā.

Briselē, 2021. gada 8. decembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Mariya GABRIEL

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

■ Eiropas Savienības
Publikāciju birojs
L-2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV